

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційне дослідження Шевченко Сніжани Сергіївни

«УСНА АНГЛОМОВНА ПРОПОВІДЬ У СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ КІНОДИСКУРСІ»

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
(03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія),

Дисертаційна розвідка Шевченко Сніжани Сергіївни виконана на матеріалі англійської мови, присвячена дослідженню усної англомовної проповіді, що відображено у сучасному художньому кінодискурсі в якості персонажного мовлення священнослужителів – персонажів художніх фільмів. У виконаному комплексному дослідженні просодичної організації проповідницького дискурсу ставиться акцент на вивченні закономірностей функціонування системи просодичних засобів у процесі її актуалізації у поєднанні з прагматичними характеристиками. Такий підхід до розгляду проблеми видається своєчасним для досліджень у царині просодії усного дискурсу, оскільки багато питань все ще залишаються недостатньо висвітленими в експериментально-фонетичних дослідженнях.

Тому актуальність рецензованого дослідження не викликає сумніву, адже визначається необхідністю виявлення ролі лінгвальних та просодичних параметрів у реалізації усного інституційного дискурсу.

В теоретичному розділі роботи авторка здійснила глибокий аналіз основних підходів до дослідження релігійного дискурсу; схарактеризувала особливості дискурсу англомовного протестантизму; визначила місце проповіді в жанровому просторі релігійного дискурсу; проаналізувала основні підходи до дослідження кінодискурсу як полікодового та полімодального утворення.

Практична частина роботи містить в собі результати комплексного фонетичного дослідження просодичних особливостей англomовних літургійних проповідей, ситуативних проповідей та духовних бесід, відтворених у кінодискурсі.

Використана авторкою комплексна методика базується як на загальнонаукових, так й на спеціальних лінгвістичних методах дослідження. Такий комплексний підхід до вивчення просодії проповідницького дискурсу, по-перше, відповідає цілям дослідження, по-друге, свідчить про достовірність отриманих даних, яка підкріплюється наявністю великої кількості обчисленого фактичного матеріалу (24 таблиці та 17 рисунків).

Як будь-яке традиційне комплексне експериментально-фонетичне дослідження, дисертація С.С.Шевченко базується на висвітленні результатів перцептивного (аудитивного та аудиторського) та електроаустичного аналізу, що надало можливість дисертантці виявити та описати просодичні параметри, які беруть участь у реалізації досліджуваних усних проповідей та бесіди на основі аналізу мелодійних, динамічних і темпоральних характеристик; установити набір інтегральних та диференційних просодичних ознак досліджуваних літургійних і ситуативних проповідей та духовних бесід у зображувальному художньому кінодискурсі. Безперечною перевагою роботи є створення узагальненого просодичного портрету проповідника на основі отриманих інструментальним шляхом акустичних характеристик мовлення.

Положення, висунуті в дисертації, безсумнівно містять наукову новизну, обумовлену як змістом самого об'єкта дослідження, так і ракурсом його вивчення. Новітнім вбачаємо здійснення порівняльного аналізу просодичних особливостей реалізації літургійних проповідей, ситуативних позахрамових проповідей та духовних бесід в англomовному художньому кінодискурсі та виявлення їхніх основних диференційних та інтегральних просодичних ознак.

Композиція дисертаційної роботи повністю узгоджується з поставленою метою та сформульованими завданнями. Постановка завдань є коректною,

спирається на сучасний стан проблем та обґрунтовується глибоким аналізом відповідних наукових праць.

Як позитивне слід також відзначити стиль викладення теоретичного та практичного матеріалу: багата термінологічна палітра свідчить не тільки про глибоку обізнаність дисертантки в обраній галузі, але й про образність наукового мислення авторки.

Водночас дисертація не позбавлена положень, що можуть слугувати підґрунтям дискусії.

1. В теоретичному розділі дисертації авторка акцентує увагу на приналежності релігійного дискурсу загалом та проповідницького дискурсу зокрема до інституційних дискурсів. Вважаємо, що доцільним було б висвітлити особливості інституційного спілкування в окремому підрозділі теоретичної частини роботи. Натомість дисертантка обмежилася лише констатацією факту умовної приналежності проповідницького дискурсу до інституційної комунікації, підкреслюючи наявність в ньому елементів буттєвого дискурсу.
2. Опис результатів перцептивного, аудиторського та інструментального аналізу, що проведено у третьому розділі роботи, містить велику кількість таблиць (24) та рисунків (17). Однак деяким описам таблиць бракує розгорнутості та детальності. На наш погляд, дуже інформативні таблиці потребують такого ж ретельного й інформативного опису. Наприклад, таблиця 3.7. (с.108), в якій представлено результати розрахунків частотності уживання основних шкал у різних частинах проповіді, містить дуже цікаві спостереження, які, на жаль, не знайшли достатньої вербалізованої інтерпретації авторкою.

Детальне вивчення дисертації Шевченко С.С. дозволяє зробити висновок про загальну позитивну оцінку роботи й підкреслити, що висловлені зауваження не стосуються її принципових концептуальних положень, які є актуальними, методологічно-виваженими та мають практичне застосування.

Вважаю, що дисертація „Усна англomовна проповідь у сучасному художньому кінодискурсі " не містить академічного плагіату (90% оригінальності) , відповідає вимогам, передбаченим пунктами 5-8 Постанови Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження доктора філософії" від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановою КМУ № 341 від 21.03.2022), а її авторка, Шевченко Сніжана Сергіївна, заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 „Філологія”, галузь знань 03 Гуманітарні науки.

Рецензент

Кандидат філологічних наук, доцент

Доцент кафедри німецької філології

ОНУ ім.І.І.Мечникова

Никифоренко І.В.

